

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017-2018 навчальному році

(заочний тур)

2018 р.

Секція: Педагогіка

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Свергун Каріна Андріївна	Новгородівська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 Новгородівської міської ради	9	1,75	4	6	4	1,25	1,75	18,25
2	Регунова Віолетта Олексіївна	Слов'янський педагогічний ліцей Слов'янської міської ради	11	2	4,5	5,25	2,5	1,25	2,25	17,75
3	Федулова Валерія Сергіївна	Комунальний заклад "Маріупольський технічний ліцей" Маріупольської міської ради Донецької області"	9	2	4,5	6	4	2	2,25	20,75

Голова журі:

Біличенко О.Л. – доктор наук із соціальних комунікацій, професор _____

Члени журі:

Маторіна Н.М. – кандидат філологічних наук, доцент _____

Остополець І.Ю. – кандидат психологічних наук, доцент _____

Коркішко О.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – в.о. заступника директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

Відгук
члена журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017/2018 навчальному році на роботу Регунової Віолетти Олексіївни
«Розвиток освіти нашого краю в другій половині XVIII – XIX ст.»

Для успішного розв'язання фундаментального завдання щодо докорінного поліпшення освіти та виховання підростаючих поколінь необхідно ґрунтовно дослідити вітчизняні педагогічні традиції минулого та творчо використовувати їх пізнавально-виховний потенціал.

Варто зазначити, що, на перший погляд, усі нововведення в реформуванні системи освіти сьогодні мали місце в історії України, зокрема в період XVIII – XIX ст. Звертаючись до минулого, ми чітко бачимо сучасні проблеми освіти, що надає можливість передбачати основні тенденції розвитку її в майбутньому.

З огляду на це, проблема організації освіти на території сучасної Донеччини в другій половині XVIII–XIX ст., яку досліджує Віолетта Олексіївна, набуває особливої актуальності. Вибір межі дослідження не випадковий, оскільки 1786–1864 рр. ознаменовані в Україні значними змінами в соціально-економічній, політичній та освітній галузях тогочасного суспільства. Багато нововведень, що впроваджувалися в освітянську практику в другій половині XVIII – XIX ст., сьогодні викликають інтерес науковців.

З цих позицій дослідження В.О.Регунової є своєчасним та актуальним.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Проблема, яку досліджує авторка, презентує єдність філософського, історичного та психолого-педагогічного знання.

Вважаємо за необхідне підкреслити логічність організації дослідження, визначення об'єкту та предмету логічно пов'язане з його метою, яка, у свою чергу, цілком вдало деталізується у завданнях. Не викликає сумніву наукова новизна та практична значущість роботи.

Заслуговує на схвалення дослідження процесу розвитку освіти в Катеринославській та Харківській губерніях у другій половині XVIII – XIX столітті. У роботі відображено етапи розвитку освіти нашого краю в означений період за розділами: рік, освітній документ, на підставі якого здійснювалося реформування, заклади освіти, що були засновані в результаті реформ, зміст освіти.

Здійснений дослідницею системний аналіз історичних джерел, що регулювали процес формування й розвитку освіти Катеринославської й Харківської губерній в другій половині XVIII – XIX ст. (Статут народних училищ (1786), положення освітньої реформи 1804 р., Статут навчальних закладів, підвідомчих університетам (1804), Статут університетів Російської імперії (1802), Положення про жіночі училища Міністерства народної освіти (1860), Університетський статут (1863), Статут гімназій і прогімназій (1864), Положення про початкові народні училища (1864), Положення про земські

установи (1864)) став підґрунтям для методологічних засад дослідження; дав можливість уточнити базові поняття, їх взаємозв'язок і взаємообумовленість, розкрити питання подальшого розвитку освіти, її змісту й підготовки педагогічних кадрів.

Вважаємо вдалим визначення В.О.Регуновою недоліків, що існували в освіті, хоча в означений період світські навчальні заклади вже значно випереджали духовні як за числом, так і за якістю викладання предметів і освіта стала переважно світською: проблема створення національної школи жодним чином не була розв'язана; відсутня наступність у навчанні між початковими школами й гімназіями, між реальними гімназіями (училищами) й університетами; освіта все більше набувала станового характеру; існувала дискримінація в освіті чоловіків і жінок (вищу освіту могли отримати лише випускники чоловічих класичних гімназій). Рівень освіти у всіх середніх жіночих закладах (жіночі гімназії, єпархіальні училища, інститути шляхетних дівчат) був набагато нижчим, ніж у чоловічих.

Позитивно оцінюючи наукове дослідження загалом, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження та побажання, значна частина яких є дискусійними:

На нашу думку в темі дослідження «Розвиток освіти нашого краю в другій половині XVIII –XIX ст.» необхідно визначити географічні межі, що надасть можливість розуміння просторових меж, конкретної території, на якій відбувалися події, що досліджуються в роботі.

Актуальність роботи треба доповнити дослідженнями вчених, науковців, педагогів із досліджуваної проблеми.

На наш погляд, потребують уточнення завдання дослідження – це ті кроки, які необхідно зробити для досягнення мети наукової роботи та переглянути їх відповідність структурним одиницям основної частини (назви розділів чи підрозділів, у яких і розкриваються ці завдання).

Пропонуємо уточнити методи дослідження. Серед методів, які використовують при написанні наукових праць з історії педагогіки, треба особливо виділити такі: історичний, діалектичний, статистичний, порівняльно-історичний, структурно-аналітичний, критичного аналізу тощо. Виключити метод спостереження.

Важливим і цінним у науковому відношенні є розкриття завдання «Узагальнити досвід організації системи освіти на території сучасної Донеччини з огляду на її перспективність і наступність», «Виявити актуальні проблеми й тенденції розвитку освіти в досліджуваній період», нажалі вони розкриті частково. Було б доцільно присвятити їм розділ 2, а наявний матеріал перенести до розділу 1.

Пропонуємо таблицю «Розвиток освіти нашого краю в другій половині XVIII-XIX ст.» з висновків перенести до розділу 1, що сприятиме більш ґрунтовному розкриттю особливості формування системи освіти в досліджуваній період.

Необхідно ретельно переробити висновки, які мають бути побудовані на переконливій педагогічній основі. Нагадуємо, що висновки – це стисла

інформація про підсумки виконаної роботи. У висновках викладають найважливіші наукові, теоретичні результати, які одержані автором та викладені в дослідженні, містять вирішення наукової проблеми, мають відповідний ступінь наукової новизни, а також значення для загальної педагогіки та історії педагогіки. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо використання отриманих автором результатів. Оцінюється теоретичний стан питання та розкриваються методи вирішення наукової проблеми, які обрані автором.

Роботу необхідно оформити згідно основних вимоги до написання, оформлення та представлення учнівських науково-дослідницьких робіт визначених у «Методичних рекомендаціях щодо визначення результатів етапу конкурсу «Заочне оцінювання науково-дослідницької роботи»: виправити „Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України” на „Міністерство освіти і науки України”; викласти науковий апарат у такій послідовності: мета, завдання, об’єкт, предмет; убрати нумерацію висновків (1.2 Висновки до розділу 1); єдиний стиль лапок або „”, або «»; при перенесенні таблиці на інший аркуш необхідно праворуч писати слова «Продовж. табл.» і вказується тільки номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 2.1».

Робота може бути рекомендована до захисту, за умови доопрацювання.

18.02.2018 р.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

О.Г.Коркішко

Відгук
члена журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017/2018 навчальному році на роботу Свергун Каріни Андріївни
«Булінг у підлітків (на прикладі Новоградівського закладу загальної
середньої освіти I-III ступенів №7 Донецької області)»

Нині серед учнівської молоді надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного. Останніми роками визнано поширення в освітній практиці такого явища, як шкільний булінг. За даними різних досліджень, майже кожен третій учень в Україні, так чи так зазнавав булінгу в школі, потерпав від принижень і насміхань. Це соціальна проблема всього світу протягом останніх ста років, однак вона ще й досі достатньо не вивчена. Перші публікації в Україні з'явилися 2005 р.

Мотивацією до булінгу стають заздрість, помста, відчуття неприязні, прагнення відновити справедливість; боротьба за владу; потреба підпорядкування лідерові, нейтралізації суперника, самоствердження тощо аж до задоволення садистських потреб окремих осіб.

Отже, явище булінгу надзвичайно поширене в сучасній школі. Психологи й педагоги багато роблять для того, щоб запобігти знущанню та своєчасно усувати його, але цю проблему іноді замовчують, не афішують випадки знущань, її не прийнято обговорювати. За таких умов проблема не усувається, навпаки, вона набуває більших обсягів і жорстокіших проявів. Запобігання та профілактика випадків шкільного насильства є найважливішим завданням педагогів і психологів, оскільки жорстоке ставлення до дитини неминуче призводить до низки руйнівних наслідків.

З огляду на це, проблема, яку досліджує К.А.Свергун, набуває особливої актуальності. Адже дослідження порушує кардинально важливу проблему булінгу в підлітків в загальноосвітніх школах України, як виду жорстокої поведінки в підлітковому середовищі, що призводить до емоційних розладів, стресів і порушення поведінки.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Вважаємо за необхідне підкреслити логічність організації дослідження, відповідність методів і засобів наукового пошуку поставленій меті та сформульованим завданням. Дослідження має науковий апарат. Теоретичний та практичний розділи логічно пов'язані між собою.

Цінним, на наш погляд, є використання великого арсеналу методів дослідження, за допомогою яких було з'ясовано форми прояву агресивної поведінки підлітків і визначено методи соціально-психологічної корекції шкільного булінгу на прикладі Новоградівського ЗЗСО I-III ступенів №7.

Автором згідно з логікою дослідження всебічно проаналізовано низку дефініцій („булінг”, „шкільне цькування”, „кібер-булінг” тощо), через призму яких обґрунтовано феномен шкільного булінгу підлітків. Останній авторка тлумачить як умисне, яке не є носієм характеру самозахисту і не

санкціоноване нормативно-правовими актами держави, тривале (що повторюється) фізичне або психологічне насильство з боку індивіда або групи, які мають певні переваги (фізичні, психологічні, адміністративні тощо) відносно індивіда, і яке відбувається переважно в організованих колективах із певною особистою метою.

Заслуговує на схвалення виділення дослідницею типології булінгу, а саме: кібер-булінг, економічний, фізичний, сексуальний та їх прояв у поведінці підлітків.

Не викликає заперечень експериментальна частина роботи, в якій автором представлено досвід практичної діяльності згідно зазначеної наукової теми.

Особливо вдалим засобом збору інформації про дитину були тестування та психолого-педагогічне спостереження. Збір інформації здійснювався у наступних напрямках: від самого постраждалого; від можливих учасників злущань із жертви та свідків, що надало можливість встановити: реальність самого булінгу; тривалість; характер (фізичний, психологічний, змішаний); основні прояви булінгу; учасники (ініціатори та виконавці).

Науковий рівень дослідження забезпечується тим, що його зміст ґрунтується на використанні різноманітних наукових та науково-методичних джерел (24 найменування).

У змістовному відношенні виконане дослідження відзначається фактологічним матеріалом, його опрацюванням, доказовістю визначених положень й узагальнень, ґрунтовністю зроблених порівнянь і пропозицій щодо конструктивного використання отриманих результатів наукового пошуку.

Високої оцінки заслуговують додатки, які є продовженням наукової роботи та поглиблюють розкриття суті явища, наочно ілюструють думки автора, сприяють повноті сприйняття роботи.

Але разом із позитивними моментами, вдалим знахідками варто відзначити зауваження, запитання та певні побажання.

Актуальність роботи треба доповнити дослідженнями вчених, науковців, педагогів, психологів, соціальних педагогів із досліджуваної проблеми. Пропонуємо уточнити методологічну основу дослідження, викласти науковий апарат у такій послідовності: мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотеза, методи дослідження.

На наш погляд, низка наукових завдань повинна мати наукову проблему, яка розділена на частини, при успішному вирішенні яких можна досягти мети дослідження. Отже, потребують уточнення завдання дослідження – це ті кроки, які необхідно зробити для досягнення мети наукової роботи та переглянути їх відповідність структурним одиницям основної частини (назви розділів чи підрозділів, у яких і розкриваються ці завдання). Виходячи з завдань дослідження виникає питання доцільності „Розділу І. Історіографія питання”, зміст якого можна використати у „2.1. Світовий та український вимір”; завдання „довести ефективність застосування методів корекції підліткової агресії в сучасній школі” взагалі не виконано в ході наукової роботи.

Назва п. 3.1. „Форми психодіагностики проявів шкільного булінгу” не відповідає змісту. Зміст складають система збору інформації про дитину за допомогою тестування та психолого-педагогічного спостереження та рекомендацій щодо збору інформації за наступними напрямками: від самого постраждалого; від можливих учасників знущань із жертви і свідків. На нашу думку, дослідження набуло б більшої вагомості, якби до нього був залучений розгляд психодіагностичної методики „Патохарактерологічний діагностичний опитувальник” А.Є.Личко, „Тест примативності” О.Л.Луценко–К.З.Абсалямової, методика дослідження агресивності людини „Тест руки” Е.Вагнера у модифікації С.Д.Максименка, які надали можливість знайти кореляційні зв'язки схильності до булінгу з примативністю, акцентуаціями характеру, демонстративністю, агресивністю та комунікативністю.

У кінці кожного розділу необхідно формулювати висновки (висновки до розділу 1, висновки до розділу 2) зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає можливість звільнити основні висновки від другорядних подробиць.

Пропонуємо уточнити висновки до роботи. У загальних висновках необхідно викладати найбільш важливі результати, одержані в роботі, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми та значення її для науки і практики. Далі подають висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів. Перший пункт висновків має дати стисло оцінку стану проблеми. Потім розкривають методи розв'язання дослідженої в роботі проблеми, дають їх аналіз, порівнюють з відомими вирішеннями, обґрунтовують достовірність здобутих результатів.

Роботу необхідно оформити згідно основних вимоги до написання, оформлення та представлення учнівських науково-дослідницьких робіт визначених у «Методичних рекомендаціях щодо визначення результатів етапу конкурсу «Заочне оцінювання науково-дослідницької роботи»: у позначенні додатків слід вилучити літери З, І; єдиний стиль лапок або „” або «»; кожна таблиця має свій номер, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка (с. 12), при перенесенні таблиці на інший аркуш необхідно праворуч писати слова «Продовж. табл.» і вказується тільки номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 2.1»; у посиланнях на авторів наукових видань зазначаємо ім'я та прізвище (В.Пономаренко); у разі цитування кількох джерел одночасно, необхідно перерахувати кожен номер через „; ” ([3, с. 5; 5, с. 8]); виправити стилістичні помилки.

Робота може бути рекомендована до захисту, за умови доопрацювання.
18.02.2018 р.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

О.Г.Коркішко

Відгук
члена журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2017/2018 навчальному році на роботу Федулової Валерії Сергіївни
«Організація дистанційного навчання у загальноосвітніх навчальних
закладах Маріуполя»

У наш час розвиток дистанційної освіти є нагальною потребою для швидкого входження України до інформаційного суспільства, інтегрування її у європейську та світову спільноту. У Законі України про освіту вже визначено місце дистанційної освіти в системі національної освіти як рівноцінної форми навчання поряд із очною, заочною та екстернатом. Поширенню дистанційної освіти в нашій державі сприяють центри дистанційного навчання, які створено за останні 5 років як структурні підрозділи навчальних закладів або самостійні організації.

Дистанційна форма навчання демонструє свої переваги над іншими формами завдяки значно вищій інформативності, доступності та економічній ефективності. Вона потребує менше часу й енергії для засвоєння знань, є значно мобільнішою та комфортнішою ніж інші форми навчання. За прогнозами ЮНЕСКО, у XXI столітті діти будуть проводити в школі лише 30–40% часу, 40% – буде відведено на дистанційне навчання, а решта – на самостійне. Саме тому важливо особливо ретельно підійти до розробки теоретичних основ дистанційного навчання, головним завданням якого є розвиток творчих та інтелектуальних здібностей дитини за допомогою відкритого та вільного використання всіх освітніх ресурсів і програм, у тому числі, доступних в Інтернеті. А оскільки Інтернет – це світова інформаційна мережа, то вона може бути одним із засобів дистанційного навчання, тому що її дані допоможуть учням і вчителям створити повну інформаційну картину з питань, що їх цікавлять.

З огляду на це, проблема, яку досліджує В.С.Федулова, набуває особливої актуальності тому що дистанційне навчання поступово займає особливе місце в системі середньої освіти в Україні та є корисним, оскільки воно дозволить розв'язати низку завдань: забезпечення доступності різноманітних навчальних ресурсів; здобування загальної і професійної освіти в зручній, адекватній і відповідній формі; вплив на психологічний розвиток; розвиток творчих й інтелектуальних здібностей за допомогою відкритого та вільного використання всіх освітніх ресурсів і програм, у тому числі, доступних в Інтернеті; обмін даними, комунікативна діяльність на базі спільних інтересів, перш за все професійних і освітніх; сприяння розвитку профільної освіти в школі; організація дозвілля, відпочинку та розвитку тощо.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Вважаємо за необхідне підкреслити логічність організації дослідження, відповідність методів і засобів наукового пошуку поставленій меті та

сформульованим завданням. Дослідження має науковий апарат. Теоретичний та експериментальний розділи логічно пов'язані між собою.

Високий науковий рівень дослідження забезпечується тим, що його зміст ґрунтується на використанні різноманітних наукових та науково-методичних джерел (27 найменувань).

Аналіз тексту роботи дає підстави стверджувати, що в ній послідовно було реалізовано всі зазначені завдання. Дефінітивний аналіз ключових понять дослідження (навчання, процес навчання, освіта, дистанційна освіта, дистанційне навчання) здійснений на належному науково-теоретичному рівні. Дослідник слушно стверджує, що дистанційне навчання – це процес інтерактивної взаємодії віддалених один від одного суб'єктів навчального процесу, на основі сучасних інформаційних технологій з метою набуття необхідного обсягу ключових освітніх компетентностей.

Цінним, на наш погляд, є аналіз Положення про дистанційне навчання та інших джерел, що надало можливість, Валерії Сергіївні, визначити провідні напрями використання дистанційного навчання в загальній середній освіті: підготовка до проходження ЗНО, олімпіад, конкурсів, турнірів; навчання дітей з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та осіб, які проживають у географічно віддалених і важкодоступних до ЗНЗ населених пунктах; які тимчасово або постійно проживають за кордоном; виконання навчальних загальноосвітніх програм під час припинення навчального процесу; навчання дітей з особливими потребами; отримання додаткової освіти паралельно з навчанням у школі.

Позитивної оцінки заслуговує експериментальний розділ у якому висвітлено: передумови впровадження дистанційного навчання в м. Маріуполі; методику проведення дослідження; аналіз та результати дослідження (вільний доступ закладу освіти до мережі Інтернет, наявність web-ресурсу для дистанційного навчання, аналіз напрямів упровадження, вид надання матеріалів і відповідність вимогам до е-контенту, е-контент – погляд споживачів (учнів)); залучення учнів у систему дистанційного навчання.

Отримані під час дослідження результати надали можливість: констатувати, що всі навчальні заклади Маріуполя під'єднані до мережі Інтернет, але не всі розробили власні web-ресурси, у місті використовується платформа Moodle та система Google Клас для організації продуктивного дистанційного навчання; виявити напрями дистанційного навчання до яких залучаються навчальні заклади, виділити ті з них, які не задіяні в процесі впровадження дистанційного навчання в місті; проаналізувати якість запропонованих для дистанційного навчання матеріалів відповідно до вимог е-контенту.

У змістовному відношенні виконане дослідження відзначається фактологічним матеріалом, його опрацюванням, доказовістю визначених положень й узагальнень, ґрунтовністю зроблених порівнянь і пропозицій щодо конструктивного використання отриманих результатів наукового пошуку.

Високої оцінки заслуговують додатки, які є продовженням наукової роботи та поглиблюють розкриття суті явища, наочно ілюструють думки автора, сприяють повноті сприйняття роботи.

Позитивно оцінюючи наукове дослідження загалом, вважаємо за доцільне висловити деякі зауваження та побажання, значна частина яких є дискусійними.

Актуальність роботи треба доповнити дослідженнями вчених, науковців, педагогів, психологів із досліджуваної проблеми (розвиток дистанційної освіти в Україні пов'язаний з іменами таких відомих учених, педагогів і організаторів освіти і науки, як В.Биков, В.Гриценко, Г.Козлакова, К.Корсак, В.Кремень, В.Кухаренко, В.Олійник, П.Сефаненко та ін.).

Пропонуємо уточнити методологічну основу дослідження, викласти науковий апарат у такій послідовності: мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотеза, методи дослідження. Уточнити об'єкт дослідження (заявлено – дистанційне навчання, необхідно додати процес (система) дистанційного навчання).

На наш погляд, потребує уточнення текст „Термін „дистанційна освіта” був вперше використаний Університетом штату Вісконсін в 1892 р. в каталозі заочних (кореспондентних) курсів” (с. 8). У наукових джерелах зазначено, що дистанційне навчання як отримання освіти й організації навчання виникло в Європі ще на початку ХІХ століття. У 1836 р. Лондонський університет уперше паралельно з очним навчанням запровадив такі форми навчання, що здійснювалися на відстані від навчального закладу. Офіційно термін „дистанційне навчання” визнали 1982 р., коли Міжнародна рада з кореспондентської освіти змінила свою назву на Міжнародну раду з дистанційного навчання [Демида Б. Системи дистанційного навчання: огляд, аналіз, вибір / Б.Демида, С.Сагайдак, І.Копил // Комп'ютерні науки та інформаційні технології: [збірник наукових праць] / відповідальний редактор Ю.М.Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 436 с.: іл. – (Вісник / Національного університету „Львівська політехніка”; № 694). – С. 98–107.].

Наукова робота набула б більшої переконливості за умов зазначення наукових джерел при визначенні понять „процес навчання”, „освіта”, „форма навчання” тощо (с. 8–9), „платформа дистанційного навчання”, „Moodle”, „Google Класс”, „Web-ресурс”, „е-контент” (с. 14–15).

Актуалізуючи ставлення школярів до якості е-контенту, варто було б у додатках надати опитувальник і анкету для учнів 8-11 класів.

Пропонуємо уточнити висновки до роботи: порівняння поставлених у вступі цілей і завдань дослідження та тексту висновку. Необхідно в максимальній мірі у вигляді чітких формулювань, а не міркувань, представити в висновках усі основні рішення поставлених задач і відобразити наукову новизну дослідження та практичну значущість роботи.

Необхідно переглянути список використаних джерел, його оформлення. Звернути увагу на відповідність тексту та змісту джерела, на яке посилається автор (наприклад с. 19).

У позначенні додатків слід вилучити літери Г, Є, З, І, Ї, Й, О.

Висловлені зауваження засвідчують величезні перспективи та відкритість досліджуваної проблеми та не зменшують позитивної оцінки виконаної роботи Федулової Валерії Сергіївни.

У цілому, наукова робота Федулової Валерії Сергіївни «Організація дистанційного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах Маріуполя» є самостійним, науковим дослідженням, що відповідає вимогам Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

18.02.2018 р.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

О.Г.Коркішко